

Instanța de fond: Judecătoria Centru, mun. Chișinău
Judecător: Liubovi Brînză
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Marina Anton
Nina Vascan
Ion Secieru

Republica Moldova
Curtea Suprema de Justiție
D E C I Z I E

26 martie 2014

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecător:

Valeriu Doagă,

Judecătorii:

Ala Cobăneanu, Sveatoslav Moldovan,
Ion Vîlcov și Vera Macinskaia,

examnînd recursul declarat de Primăria mun. Chișinău,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de
Oficiul Teritorial Chișinău al Cămarilor de Stat împotriva Primarului general al mun.
Chișinău, intervenient accesoriu, Arhirii Silvia, privind contestarea actului administrativ,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2013, prin care apelul
declarat de Primăria mun. Chișinău a fost respins, fiind menținută hotărîrea Judecatoriei
Centru, mun. Chișinău din 10 iunie 2013,

A C O N S T A T A T:

La 03 decembrie 2012, Oficiul Teritorial Chișinău al Cămarilor de Stat a înaintat
în instanța de judecată o acțiune împotriva Primarului general al mun. Chișinău,
intervenient accesoriu Arhirii Silvia, privind contestarea actului administrative.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 06 septembrie 2012, Primarul general al mun.
Chișinău a emis dispoziția nr. 898-d cu privire la sistarea temporară a autorizației de
construire nr.197 din 03 mai 2012 privind replanificarea apartamentului nr. 49 cu
extindere prin edificarea unei anexe, beneficiar Silvia Arhirii, din str. N. Titulescu, nr.
33, mun. Chișinău.

Consideră reclamantul că, în conformitate cu prevederile art.art.67, 68 a Legii
nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și pct.9 alin.(2)
lit.b) al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale
Cămarilor de Stat, aprobat prin hotărîrea Guvernului nr.845 în 18.12.2009, Oficiul
Teritorial Chișinău al Cămarilor de Stat a efectuat controlul dispoziției menționate sub
aspectul legalității și a constatat că, actul administrativ vizat este emis cu depășirea
competențelor stabilite de lege.

A mai specificat reclamantul că, la 12 octombrie 2012, Oficiul Teritorial Chișinău a notificat Primarul general al mun. Chișinău despre ilegalitatea dispoziției litigante și a solicitat anularea acestuia.

La 19 noiembrie 2012, Primarul general al municipiului Chișinău a prezentat răspuns prin care și-a menținut poziția, invocând prevederile art.29 lit.t) al Legii privind administrația publică locală.

Consideră reclamantul că, dispoziția este emisă cu depășirea competențelor stabilite de lege, or reieșind din prevederile legale enunțate, Primarul general al mun. Chișinău nu are competența de a sista lucrările de construcție și valabilitatea autorizației de construire nr.197 din 03.05.2012 privind replanificarea apartamentului nr.49, eliberată beneficiarului Silvia Arhirii.

Solicită reclamantul Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat anularea dispoziției Primarului general al mun. Chișinău nr. 898-d din 06 septembrie 2012 cu privire la sistarea temporară a autorizației de construire nr. 197 din 03 mai 2012 privind replanificarea apartamentului nr.49 cu extindere prin edificarea unei anexe, beneficiar Silvia Arhirii, din str. N. Titulescu, nr. 33, mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun.Chișinău din 10 iunie 2013, acțiunea Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a fost admisă, fiind anulată dispoziția Primarului mun. Chișinău nr. 898-d din 06 septembrie 2012, cu privire la sistarea temporară a autorizației de construire nr. 197 din 03 mai 2012 privind replanificarea apartamentului nr. 49 cu extindere prin edificarea unei anexe, beneficiar Silvia Arhirii, din str. N. Titulescu, nr. 33, mun. Chișinău.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2013, apelul declarat de Primăria mun. Chișinău a fost respins, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 10 iunie 2013, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat către Primarul general al mun. Chișinău, intervenient accesoriu, Arhirii Silvia, privind contestarea actului administrativ.

Invocînd ilegalitatea acestei decizii, la 30 octombrie 2013, Primăria mun. Chișinău, a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea înaintată de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului, Primăria mun. Chișinău a indicat că, atît decizia instanței de apel cît și hotărîrea primei instanțe, au fost adoptate cu aplicarea eronată a normelor de drept material și au fost încălcate normele de drept procedural.

Totodată, mai invocă recurentul că, instanțele de judecată nu au constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a litigiului.

Instanța de recurs reiterează prevederile art. 434 C.P.C., care statuiază expres că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din actele pricinii se constată cu certitudine că, decizia recurată a fost expediată în adresa părților la 22 octombrie 2013, iar recursul au fost declarat la 30 octombrie 2013.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 434 C.P.C., instanța de recurs constată că recursul a fost declarat în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de Primăria mun. Chișinău neîntemeiat și care urmează a fi respins.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. a) C.P.C., instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, la 03 decembrie 2012, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a înaintat în instanța de judecată o acțiune împotriva Primarului general al mun. Chișinău, intervenient accesoriu Arhirii Silvia, prin care a solicitat anularea dispoziției Primarului general al mun. Chișinău nr. 898-d din 06 septembrie 2012 cu privire la sistarea temporară a autorizației de construire nr. 197 din 03 mai 2012 privind replanificarea apartamentului nr.49 cu extindere prin edificarea unei anexe, beneficiar Silvia Arhirii, din str. N. Titulescu, nr. 33, mun. Chișinău.

S-a mai constatat că, la 06 septembrie 2012, Primarul general a emis dispoziția nr. 898-d cu privire la sistarea temporară a autorizației de construire nr. 197 din 03 mai 2012 privind replanificarea apartamentului nr. 49 cu extindere prin edificarea unei anexe, beneficiar fiind Silvia Arhirii, din mun. Chișinău, str. N. Titulescu 33.

Ulterior, la 12 octombrie 2012 Oficiul Teritorial Chișinău a notificat Primarul general al mun. Chișinău despre ilegalitatea dispoziției și a solicitat anularea actului administrativ vizat.

Prin răspuns din 19 noiembrie 2012, Primarul general al municipiului Chișinău a menționat că, dispoziția nr. 898-d din 06 septembrie 2012 nu poate fi abrogată, deoarece a fost emisă în conformitate cu legislația în vigoare, precum și la petiția proprietarului apartamentului nr.86, amplasat la demisolul blocului D+P+4E din str. N. Titulescu 33, în scopul aplanării unui conflict.

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, concluzia primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel privind admiterea acțiunii înaintate de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului general al mun. Chișinău, intervenient accesoriu, Arhirii Silvia, privind contestarea actului administrativ, este justă, ea avînd la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, căroră le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, în conformitate cu prevederile art. 130 C.P.C.. Actul de dispoziție al primei instanțe și al instanței de apel au fost adoptate cu respectarea normelor de procedură și cu aplicarea corectă a normelor de drept material.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizînd situația de fapt din prezenta speță, în raport cu probele anexate la dosar, consideră oportun de a reitera prevederile art. 2 al Legii nr. 163 din 09 iulie 2010, privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, care statuiască expres că, *autorizație de construire* – act, eliberat de către emitent, prin care se autorizează executarea lucrărilor de construcție în temeiul și cu respectarea certificatului de

urbanism pentru proiectare și a documentației de proiect elaborate, avizate, verificate și aprobate.

Totodată, instanța de recurs reiterează și prevederile art. 3, alin. (1) din Lege sus enunțată, potrivit căruia, certificatul de urbanism pentru proiectare (anexa nr.1) se elaborează și se emite în baza cererii, la care se anexează, în original și în copii, următoarele documente:

a) extrasul din registrul bunurilor imobile, eliberat de către oficiul cadastral teritorial, însoțit de planul cadastral și/sau planul imobilului;

b) buletinul de identitate (pentru persoană fizică) sau certificatul de înregistrare (pentru persoană juridică);

c) raportul de expertiză tehnică, în caz de reconstruire, restaurare, modificare sau consolidare a imobilului existent, elaborat de către experți tehnici atestați;

d) acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatării obiectului construit;

e) schița de proiect avizată de arhitectul-șef, în cazul amplasării construcției în zonă cu regim special stabilit prin documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului;

f) schița de proiect avizată de Consiliul Național al Monumentelor Istorice de pe lângă Ministerul Culturii, în cazul intervențiilor la monumentele de istorie, artă și arhitectură sau în zonele construite înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat;

g) avizul de expertiză arheologică emis de Agenția Națională Arheologică.

În acest sens, instanța de recurs menționează că, probele anexate la dosar, atestă legalitatea certificatului de urbanism nr. 664i/10 din 01 septembrie 2010 în temeiul căruia a fost eliberată autorizația de construire nr.197 din 03 mai 2012, fiind prezentate actele necesare eliberării certificatului de urbanism.

Mai mult decât atât, din actele anexate la dosar rezultă cu certitudine că, la eliberare certificatului de urbanism au fost prezentate și acordurile proprietarilor.

Instanța de recurs consideră necesar de a reitera prevederile art. 33 alin. (1) al Legii nr. 835 din 17 mai 1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, potrivit cărora la propunerea autorității administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului, documentația de urbanism și amenajare a teritoriului se reexaminează periodic și se modifică pentru a fi adaptată noilor condiții economice, sociale și tehnice.

Conform art. 6 alin. (3) al Legii citate, prin documentația de urbanism și amenajare a teritoriului cu caracter reglementator se stabilesc destinația terenurilor și regulile de utilizare a acestora. În temeiul ei, se eliberează certificatul de urbanism și autorizația de construire. Modul de eliberare a autorizației de construire este reglementat de art. 12 al Legii nr. 163 din 09 iulie 2010, privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Potrivit prevederilor art. 51 al Legii nr. 835 din 17 mai 1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, autorizația de construire se eliberează pentru construcții și lucrări care întrunesc condițiile de conformitate stabilite prin lege.

În conformitate cu prevederile art. 56 al legii citate, suspendarea sau încetarea activității desfășurate în domeniul construcțiilor se efectuează conform Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

Instanța de recurs reiterează și prevederile art. 21 alin. (2) al Legii nr. 721 din 02 februarie 1996 privind calitatea în construcții care statuiază expres că, controlul de stat al calității în construcții se exercită de către Inspecția de Stat în Construcții.

În acest sens, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, potrivit dispozițiile pct. 10 lit. q) al Regulamentului Inspecției de Stat în construcții, este stipulat că, Inspecția are atribuția de sistare a valabilității autorizațiilor de construire/demolare, eliberate de autoritățile administrației publice locale, în caz de depistare a faptelor de încălcare a legislației în vigoare și a procedurii de eliberare.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, avînd la bază normele de drept citate mai sus, concluzionează că, Inspecția de Stat în Construcții, dispune de dreptul de controla respectarea procedurii de eliberare a certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire/desființare și dispune de dreptul de a le sista sau suspenda.

Prin urmare, este întemeiată concluzia primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel precum că, datorită faptului că, autoritatea administrării publice centrale este Inspecția de Stat în Construcții, care dispune de dreptul de controla respectarea procedurii de eliberare a certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire/desființare și dispune de dreptul de a le sista sau suspenda, iar Primarul mun.Chișinău nu este împuternicită cu astfel de atribuții, dispoziția contestată a fost emisă cu încălcarea competenței.

Or, în cazul depistării temeiurilor sistării autorizației nominalizate, anume Inspecția de Stat în Construcții urma să emite acest act administrativ.

În această ordine de idei, instanța de recurs menționează că, sunt neîntemeiate argumentele recurentului precum că, cu referire la faptul că, acesta dispune, în temeiul art. 29 alin. (1) lit. t) al Legii administrației publice locale, de dreptul de a constata încălcările legislației în vigoare, din care considerente califică dispoziția contestată drept legală, reieșind din faptul, că norma dată dispune de un caracter general, care urmează a fi aplicată în corespundere cu normele legale enunțate mai sus.

Prima instanță corect a concluzionat că, reieșind din cele menționate anterior, controlul legalității certificatului de urbanism și a autorizației de construire, precum și aplicarea măsurilor în cazul încălcării prevederilor acestora sau eliberării lor necorespunzătoare procedurii stabilite, ține de atribuțiile Inspecției de Stat în Construcții care, în cazul în care apelantul ar fi depistat careva încălcări ale legislației în vigoare, urma să fie sesizată de către acesta, în temeiul aceluiași art.29 alin.(1) lit. t) al Legii menționate.

De menționat că, lipsa competenței Primarului general de a exercita controlul legalității autorizațiilor de construire și a dispune aplicarea măsurilor de sistare temporară a autorizațiilor de construire, constituie în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (1) lit. b) a Legii contenciosului administrativ, temei de anulare a dispoziției Primarului general nr.898-d din 06 septembrie 2012 cu privire la sistarea temporară a

autorizației de construire nr. 197 din 03 mai 2012, ca fiind emisă cu depășirea competenței.

Mai mult decât atât, Colegiul consideră că, suspendarea actului administrativ intrat deja în circuitul civil, poate avea loc doar în baza temeiurilor expres prevăzute de Lege, cu indicarea termenelor concrete a suspendării și a procedurii de contestare.

Astfel, de menționat că Legea contenciosului administrativ, nu prevede expres posibilitatea de suspendare a actului administrativ de către organul emitent.

În concluzie, instanța de recurs menționează că, este legală decizia Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2013 și hotărârea Judecatoriei Centru, mun. Chișinău din 10 iunie 2013, din care motive urmează a fi menținută.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, atât decizia instanței de apel, cât și hotărârea primei instanțe sunt legale, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Primăria mun. Chișinău și a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Se respinge recursul declarat de Primăria mun. Chișinău.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2013 și hotărârea Judecatoriei Centru, mun. Chișinău din 10 iunie 2013, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Oficiul Teritorial Chișinău al Cămarilor de Stat împotriva Primarului general al mun. Chișinău, intervenient accesoriu, Arhirii Silvia, privind contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Sveatoslav Moldovan

Ion Vîlcov

Vera Macinskaia